C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.1a-654/23 Judecătoria Bălți (sediul Sîngerei)

Judecător: Ion Popescu

D E C I Z I E
În numele Legii

05 decembrie 2023 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Avînd în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Talpa Ion
Judecătorii Şleahtiţki Svetlana şi Mironov Oxana
Grefier Știrbu Doina
Cu participarea:
Procurorului Inga Pascari
Avocatului Rodica Palade

a judecat în şedinţă publică în ordine de apel, apelul procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Alexandru Gordilă declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 05.07.2023, pe cauza penală în privința lui:

Rotari Valeriu *****, născut la *****, originar și domiciliat*****, IDNP *****;

- învinuit în comiterea infracţiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.d), e) Cod penal.

Termenele de judecare a cauzei:

1. Instanţa de fond: 30.11.2021 – 05.07.2023;
2. Instanţa de apel: 13.10.2023 – 05.12.2023.

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, ţinînd cont de argumentele apelului, opiniile participanţilor la proces, materialele cauzei pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 05 iulie 2023, Rotari Valeriu a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. d) și e) Cod penal, și în temeiul acestei Legi i-a fost numită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, fără amendă.

În baza art.90 Cod penal, pedeapsa stabilită lui Rotari Valeriu s-a dispus a fi condiționată, aplicându-i un termen de probă de 3 (trei) ani, dacă în termenul de

probă fixat condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune şi prin comportare exemplară şi muncă cinstită va îndeplini încrederea acordată.

Măsura de constrângere nu a fost aplicată.

S-a încasat din contul inculpatului Rotari Valeriu în beneficiul statului suma de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei MD, cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat că, Rotari Valeriu la 24.07.2021, aproximativ la orele 12.00 acționând cu scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria cet.Vitu Anna, amplasată în r-nul Sîngerei, sat.*****, unde cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viață, a îmbrâncit-o pe ultima, unde conform raportului de expertiză judiciară nr. 202128P0261 din 26.07.2021, i-a cauzat leziuni corporale neînsemnate și cînd Vitu Anna se afla jos la pămînt, cerea bani în sumă de 200 lei, văzînd că ultima i-a refuzat și-a dat paltalonii jos, prin care a speriat-o, din ce motiv ea i-a dat bani în sumă de 55 lei. Astfel, Rotari Valeriu, prin cîteva acțiuni consecutive, în mod deschis a sustras 55 lei de la Vitu Anna, fapt prin care i-a cauzat victimei daune în sumă de 55 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept,* fapta inculpatului **Rotari Valeriu** întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit. d), e) Cod penal, după indicii calificativi: *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătatea persoanei, prin pătrundere în locuință.*

3. Sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de către adjunctul procurorului-șef în Procuratura raionului Sîngerei, Alexandru Gordilă, care solicită casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Rotari Valeriu să fie recunoscut culpabil și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. d), e) Cod penal, aplicarea în privința acestuia a pedepsei penale sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, fără amendă.

În motivarea cererii de apel, a invocat:

- instanța just a calificat faptele inculpatului Rotari Valeriu în baza art.187 alin.(2) lit. d), e) Cod penal, însă a aplicat inculpatului o pedeapsă prea blândă;

- aplicând prevederile art.90 Cod penal, instanța de judecată nu a luat în considerație pericolul cauzat prin acțiunile lui Rotari Valeriu de faptul că inculpatul nu este la prima abatere, anterior fiind condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod Penal (infracțiune gravă), iar la 31.07.2018 fiind eliberat din locurile unde s-a ispășit pedeapsa, și la 24.07.2021 a săvârșit infracțiunea dată, astfel, încât scopul pedepsei nu a fost realizat, ceea ce și impune executarea de el a pedepsei închisorii;

- pedeapsa aplicată inculpatului este insuficientă pentru realizarea scopului prevenirii comiterii altor infracțiuni, precum și pentru restabilirea echității sociale;

- pedeapsa aplicată prin sentință nu este proporțională cu gravitatea faptelor comise de inculpat.

4. În ședința instanței de apel, procurorul participant la proces Inga Pascari a pledat pentru admiterea apelului declarat de acuzatorul de stat împotriva sentinței instanței de fond. Consideră că pedeapsa aplicată inculpatului Rotari Valeriu este prea blândă în raport cu faptele săvârșite.

Inculpatul Rotari Valeriu, în ședința instanței de apel, a relatat că, este de acord cu sentința instanței de fond, și solicită să fie menținută.

Avocatul Rodica Palade în interesele inculpatului a solicitat respingerea cererii de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

5. Verificând argumentele apelului declarat pe caz, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, Colegiul a ajuns la concluzia că apelul procurorului din Procuratura raionului Sîngerei, Alexandru Gordilă urmează a fi admis, cu casarea sentinței în cauză în latura pedepsei penale rejudecă cauza, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În motivarea soluţiei adoptate, Colegiul penal reţine dispoziţiie art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală conform căruia, *(1) Instanţa de apel, judecînd cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casînd sentinţa parţial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) şi pronunţă o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanţă.*

Potrivit dispoziţiei art.414 alin.(1) Cod de procedură penală, *instanţa de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanţă, conform materialelor cauzei penale şi oricăror noi probe prezentate instanţei de apel.*

Dispoziţia art.414 alin.(2) Cod de procedură penală stabileşte că, *instanţa de apel verifică declaraţiile şi probele materiale examinate de prima instanţă prin citirea lor în şedinţa de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, instanţa de apel dispunînd şi de dreptul procesual de a le da o nouă apreciere.*

6. Astfel, pentru a se pronunța în sensul celor constatate, Colegiul reține, că apelul constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în faţa primei instanţe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel, fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanţă (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum şi administrarea oricăror probe noi, instanţa de apel urmând să adopte una din soluţiile pe care le poate pronunţa prima instanţă, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunţat ori trebuia să se pronunţe prima instanţă şi care, prin apel, se transmit instanţei de apel sunt următoarele: dacă fapta reţinută ori numai imputată a fost săvîrşită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat şi, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participaţia, contribuţia materială a fiecărui participant; dacă există circumstanţe atenuante şi agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanţă prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce priveşte chestiunile de drept pe care le poate soluţiona instanţa de apel, acestea sînt: dacă fapta întruneşte elementele infracţiunii; dacă infracţiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată şi aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menţionate, hotărîrea instanţei de fond urmează a fi desfiinţată, cu rejudecarea cauzei.

7. Cu privire la apelul acuzatorului de stat, verificând circumstanțele cauzei în raport cu alegațiile apelantului, Colegiul penal conchide că, instanța neîntemeiat a dispus în partea stabilirii pedepsei cu închisoare suspendarea condiționată a executării acesteia. Soluția adoptată depășește dimensiunea atenuantă a circumstanțelor cauzei, care nu dispun de o valență ce ar atrage intervenirea instituției suspendării condiționate a executării pedepsei în cazul concrect dedus judecății.

Apreciind circumstanțele cauzei, inclusiv din perspectiva criticilor privind greșita individualizare a pedepsei, instanța de apel constată că, modalitatea de executare a pedepsei aplicate inculpatului Rotari Valeriu nu are aptitudinea de a asigura realizarea scopului pedepsei.

8. Conform prevederilor art.61 Cod penal, *(1) Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală şi un mijloc de corectare şi reeducare a condamnatului ce se aplică de instanţele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvîrşit infracţiuni, cauzînd anumite lipsuri şi restricţii drepturilor lor. (2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echităţii sociale, corectarea şi resocializarea condamnatului, precum şi prevenirea săvîrşirii de noi infracţiuni atît din partea condamnaţilor, cît şi a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferinţe fizice şi nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Conform prevederilor art.75 alin.(1) și alin.(2) Cod penal, *(1) Persoanei recunoscute vinovate de săvîrşirea unei infracţiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod şi în strictă conformitate cu dispoziţiile Părţii generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei şi termenului pedepsei, instanţa de judecată ţine cont de gravitatea infracţiunii săvîrşite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanţele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influenţa*

pedepsei aplicate asupra corectării şi reeducării vinovatului, precum şi de condiţiile de viaţă ale familiei acestuia. (2) În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracţiunea săvîrşită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepţional şi se aplică atunci cînd gravitatea infracţiunii şi personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă şi nu şi-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrşirea infracţiunii, se stabileşte numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menţionate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepţional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanţa de judecată.

Ținînd seama de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de faptul că, condamnatul nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind condamnat pentru comiterea faptelor similare, la care inculpatul nu a dat dovadă de corectare şi reeducare, astfel încât scopul pedepsei nu a fost realizat, ceea ce şi impune executarea de el a pedepsei închisorii.

Astfel, Rotari Valeriu, prin sentinţa din 02 martie 2005, emisă de către Judecătoria Sîngerei a fost recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) din Codul penal, stabilind-i pedeapsa sub formă de 180 ore de muncă neremunerată în folosul comunităţii.

Prin sentinţa din 23.02.2006, emisă de către Judecătoria Sîngerei a fost recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 186 alin. (2), lit. c), d) și art. 151 alin. (1) din Codul penal, stabilind-i pedeapsa sub formă de închisoare, în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod Penal, închisoare pe un termen de 3 ani, în baza art. 151 alin. (1) Cod Penal, i-a numit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani. În baza art. 84 alin. (1) i-a stabilit pedeapsă definitivă lui Rotari Valeriu pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și 5 luni. În baza art. 85 Cod Penal la pedeapsa numită s-a adăugat parțial 2 luni din pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 02.03.2005 și schimbată la arest prin încheierea Judecătoriei Sîngerei din 26.09.2005 și i-a numit pedeapsă definitivă lui Rotari Valeriu sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și 7 luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis. În baza art. 109 Cod Penal și art. 275 pct. 9 Cod de Procedură Penală s-a încetat procesul în privința lui Rotari Valeriu în baza art. 27,171 alin. (1) Cod Penal din motivul împăcării cu partea vătămată.

Prin sentinţa din 23.10.2013, emisă de către Judecătoria Sîngerei, Rotari Valeriu a fost recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 175 Codul penal, stabilind-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani 6 luni cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Astfel, Colegiul penal conchide că corijarea inculpatului Rotari Valeriu poate fi atinsă doar prin executarea reală a pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani.

Prin urmare, contrar punctului de vedere adoptat de instanța de fond, Colegiul penal apreciază că, la caz, este oportun şi raţional de a supune inculpatul Rotari Valeriu executării reale a pedepsei sub formă de închisoare în penitenciar.

În argumentarea acestei decizii, Colegiul penal reține relevanța argumentelor aduse în apelul procurorului. Aplicarea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării acesteia constituie o pedeapsă prea blîndă în cazul lui Rotari Valeriu. Inculpatul a comis o infracțiune prevăzută de art.187 alin.(2) lit. d), e) CP. La fel, instanța de apel ține cont și de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei și faptul influenței pedepsei asupra societății.

9. Colegiul penal distinge ca fiind pertinent și faptul că, în ultima perioadă comiterea infracțiunilor legate de încălcarea regulilor de siguranță în traficul rutier, sub aspectul prohibiției impuse conducătorilor mijloacelor de transport să conducă în stare de ebrietate, a luat o amploare deosebită. Condamnarea cu suspendarea condiționată a lui Rotari Valeriu pentru comiterea astfel de infracțiuni creează o practică judiciară ce are să favorizeze în continuare comiterea acestora. La fel, practica judiciară demonstrează că o pedeapsă prea blîndă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului şi nici pentru prevenirea săvîrşirii de noi infracțiuni.

Prin urmare, Colegiul penal, apreciază că, la caz, este oportun şi raţional de a aplica față de Rotari Valeriu pedeapsa penală sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, iar în vederea acestei statuări se expun următoarele raționamente.

Colegiul penal reiterează că, în cauza dedusă judecății, instanța de fond urma să efectueze o analiză mult mai complexă şi minuțioasă a personalității infractorului urmărind în acest sens comportamentul său în viața socială, înainte şi după săvîrșirea infracțiunii și numai în măsura în care s-ar fi dovedit că comiterea faptelor infracționale se datorează unui concurs accidental de împrejurări din viața sa și că, pentru îndreptarea lui, nu este necesară executarea efectivă a pedepsei, doar în aceste cazuri este incident institutul suspendării condiționate a executării pedepsei. Relevante în sensul vizat sunt şi argumentele acuzatorului de stat, care a indicat în apelul declarat că instanța de judecată a aplicat o pedeapsă prea blîndă, neluînd în considerație pericolul cauzat prin acțiunile lui Rotari Valeriu.

10. Colegiul penal remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată, cînd soluționează cauza penală şi cînd alege categoria de pedeapsă, de termenul şi mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Aceste criterii generale şi speciale privind individualizarea pedepsei, s-au valorificat anume în această ordine, fiindu-i stabilit inculpatului termenul de pedeapsă prevăzute de sancțiunea art. 187 alin. (2) lit. d), e) Cod penal în cuantumul nominalizat în dispozitivul sentinței.

Ulterior, după individualizarea pedepsei şi stabilirea duratei şi cuantumului acesteia, în cazul stabilirii închisorii, continuă operațiunea de individualizare, dar sub aspectul de executare a pedepsei deja stabilite, prin soluționarea chestiunii dacă pedeapsa stabilită inculpatului trebuie să fie executată real ori, sub raportul personalității acestuia de a se corecta şi reeduca, poate fi formulată concluzia că scopul pedepsei se poate atinge şi prin aplicarea suspendării executării pedepsei în privința vinovatului pe un termen de probațiune stabilit de instanța de judecată.

Conform art.90 alin.(1) Cod penal, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracţiunile săvîrşite cu intenţie şi de cel mult 7 ani pentru infracţiunile săvîrşite din imprudenţă, instanţa de judecată, ţinînd cont de circumstanţele cauzei şi de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este raţional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiţionată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicînd numaidecît în hotărîre motivele condamnării cu suspendare condiţionată a executării pedepsei şi perioada de probaţiune sau, după caz, termenul de probă.

Așadar, o condiție prevăzută expres în alin. (1) art.90 din Codul penal, privind aplicabilitatea normei date, constă în concluzia instanței că nu este rațional ca inculpatul să execute pedeapsa stabilită.

În contextul dat, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar şi fără executarea efectivă a acesteia. În formarea acestei convingeri, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege. Deşi legea nu îngrădeşte libertatea instanței de judecată de a-şi forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se îndrepta fără executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-şi motiveze hotărîrea de suspendare condiționată a executării pedepsei, indicînd precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei.

11. Prin urmare, în afară de motivele care au servit temei pentru stabilirea pedepsei principale, instanța trebuie să de-a o motivare suplimentară, din care considerente a concluzionat că inculpatul nu este rațional să execute real termenul pedepsei stabilite. Analizînd condițiile în care poate fi acordată suspendarea executării pedepsei, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facultate a instanței de judecată, care este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde.

Colegiul penal reține că aprecierea instanței trebuie să se fundamenteze pe un complex de elemente obiective şi subiective care să ducă la concluzia că dublul scop al pedepsei, sancționator şi educativ, poate fi realizat şi în lipsa executării

efective a acesteia. Evaluarea eronată ar putea induce la aplicarea unei pedepse prea blînde, insuficientă de a realiza inclusiv scopul de prevenire a săvîrșirii altor infracțiuni. La caz, scopul preventiv al pedepsei penale, de a împiedica răul neîndreptățit să devină cronic, poate fi asigurat prin stabilirea pedepsei privative de libertate și cu executarea reală a acesteia.

Totodată, urmează a se reține că aprecierea instanței nu se poate baza doar pe unele elemente dispersate, de genul că nu are antecedente penale.

În speță, reieșind din soluția adoptată de instanța de fond şi raționamentele puse la baza acesteia, se constată că la stabilirea pedepsei în privința inculpatului instanța nu a avut în vedere scopul şi criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art.art.61 şi 75 Cod penal, nu a ținut seama de circumstanțele reale ale cauzei, circumstanțe care fiind analizate, per ansamblu, nu permit instanței stabilirea unei pedepse cu suspendarea condiționată a executării ei.

În circumstanțele menţionate ale cauzei, Colegiul consideră că argumentele aduse în apelul procurorului sunt întemeiate, fapt pentru care în temeiul legii, Colegiul va admite apelul ca fiind fondat şi întemeiat, cu casarea parțială a sentinţei instanţei de fond în latura pedepsei penale, fiind excluse prevederile art.90 Cod penal, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

În conformitate cu prevederile art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Alexandru Gordilă declarat împotriva sentinței Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 05.07.2023, pe cauza penală în privința lui **Rotari Valeriu *****,** se admite cu casarea sentinței în cauză în latura pedepsei penale, rejudecă cauza, cu pronunțarea unei noi hotărîri în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

Rotari Valeriu ***** recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art.187 alin.(2) lit.d), e) Cod penal, în baza acestei Legi i se aplică pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani fără amendă, cu executarea perdepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Se dispune luarea imediată a lui **Rotari Valeriu ******* sub arest, din sala de ședință.

Termenul executării pedepsei se calculează din data de 05.12.2023.

Dispozițiile sentinței Judecătoriei Bălți (sediul Sîngerei) din 05.07.2023 în latura încasării cheltuielilor judiciare, se mențin fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei adoptat şi pronunţat public la 05.12.2023.
Decizia motivată pronunţată şi înmînată părților la 16.01.2024.

Preşedintele de şedinţă: Judecătorii: